

Suomen kilpailukykyasema parani:

Suomi 8. sijalla

IMD:n kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa

Institute for Management Development (IMD), *IMD World Competitiveness Yearbook 2022*,
www.imd.ch/wcc

World Competitiveness Ranking 2022:
<https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/>

Suomi nousi kolme sijaa sijalle 8 IMD:n tuoreessa 63 maan kansainvälisessä **kilpailukykyvertailussa** (ks. viereinen kuvio). Sijoitus on paras sitten vuoden 2005. Heikoimmillaan Suomi oli sijalla 20 vuosien 2013 ja 2016 välisenä aikana.

Yritysten suorituskyky, julkisen hallinnon tehokkuus ja infrastruktuuri nostivat Suomen sijoitusta viime vuodesta. Sen sijaan taloudellinen menestys vaikutti päinvastaiseen suuntaan. Tämä jälkimmäinen liittyy muun muassa covid19-pandemian aiheuttamaan suhdanne-tyyliin, jossa Suomen talouskehitys on ollut maltillisempaa kuin keskimäärin muissa maissa. Koska Suomen bruttokansantuote aleni suhteellisen vähän vuonna 2020, myöskään palautuminen ei ole ollut yhtä rivakkaa kuin muissa maissa. Lisäksi Suomeen tuli edellisvuotta vähemmän suorja sijoituksia ulkomailta.

Kilpailukykyvertailun kärkisijat menivät pieniin kansantalouksiin. Tanska nousi nyt vertailun voittajaksi Sveitsin ohitse, ja Singapore nousi kolmannelle sijalle ohii Ruotsin. Näiden jälkeen ovat Hongkong, Alankomaat ja Taiwan ennen Suomea. Norja putosi kolme sijaa ja on nyt Suomen jälkeen yhdeksäntenä ennen Yhdysvaltoja. Suomi on Euroopan maiden joukossa viidennellä sijalla, missä on nousua yksi sija viime vuodesta.

Kärjessä asemaansa menettivät eniten Ruotsi, Alankomaat ja Norja sekä hieman alempana Britannia ja Etelä-Korea. Sijoitustaan paransivat kärkijoukossa eniten Tanska, Singapore, Hongkong ja Suomi.

Suurista EU-maista Saksa oli 15. (viime vuonna myös 15.), Ranska 28. (29.), Espanja 36. (39.) ja Italia 41. (41.)

EU-maista heikoimmoin sijoittuivat Bulgaria (53.), Romania (51.), Puola (50.), Slovakia (49.), Kreikka (47.) ja Kroatia (46.). Kroatia paransi sijoitustaan 13 sijaa.

2022 COMPETITIVENESS RANKING

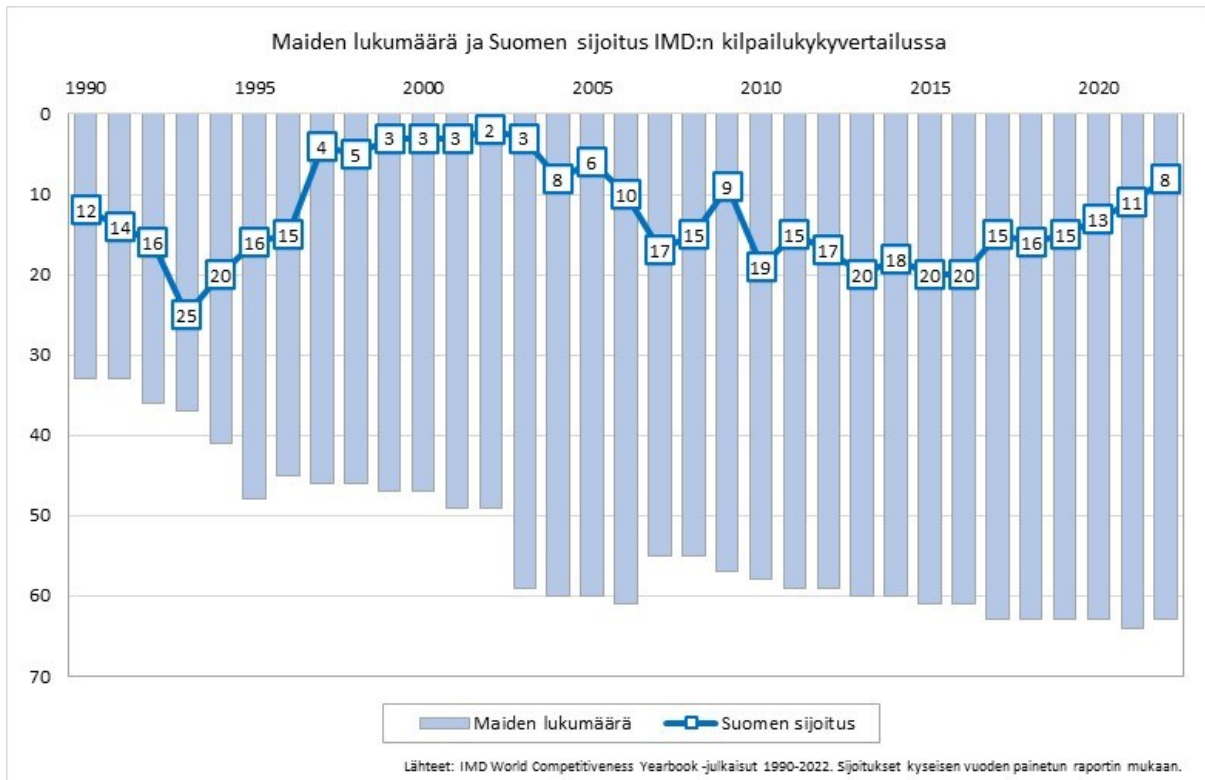
		Score	
01	Denmark	100.00	↗ 2
02	Switzerland	98.92	↗ 1
03	Singapore	98.11	↗ 2
04	Sweden	97.71	↗ 2
05	Hong Kong SAR	94.89	↗ 2
06	Netherlands	94.29	↗ 2
07	Taiwan, China	93.13	↗ 1
08	Finland	93.04	↗ 3
09	Norway	92.96	↗ 3
10	USA	89.88	-
11	Ireland	89.52	↗ 2
12	UAE	88.67	↗ 3
13	Luxembourg	87.77	↗ 1
14	Canada	87.23	-
15	Germany	85.68	-
16	Iceland	85.38	↗ 5
17	China	83.94	↗ 1
18	Qatar	83.85	↗ 1
19	Australia	82.56	↗ 3
20	Austria	80.42	↗ 1
21	Belgium	79.87	↗ 3
22	Estonia	78.99	↗ 4
23	United Kingdom	78.45	↗ 5
24	Saudi Arabia	78.62	↗ 8
25	Israel	76.66	↗ 2
26	Czech Republic	75.81	↗ 8
27	Korea Rep.	75.56	↗ 4
28	France	74.34	↗ 1
29	Lithuania	73.45	↗ 1
30	Bahrain	73.28	-

Metodologiasta

IMD:n kilpailukykyindeksi analysoi sitä, "miten maat ja yritykset kokonaisuutena hyödyntävät kykyjään vaurauden tai voittojen saavuttamiseksi". Indeksillä on pysynyt samankaltaisena vuodesta 2001, joskin käytetyt muuttujat vaihtuvat välillä jonkin verran.

Kokonaisindeksi lasketaan 163 tilasto- ja muista sekundaarilähteistä saadun "kovaa" muuttujan sekä 92 yritysjohdajille ja muille vaikuttajille suunnatulla kyselyllä hankitun "pehmeän" muuttujan vakioituna ja painotettuna summana. Kysely tehdään internetin kautta siten, että vastaajat ottavat kantaa väittämiin 7-portaisella asteikolla. Pehmeiden muuttujien painoarvo on noin yksi kolmasosa. Lisäksi kerätään tietoa 78 taustamuuttujasta. Yhteensä kriteerien määrä on siten 333.

IMD:n helmi-huhtikuussa 2022 toteutettuun kyselyyn vastasi eri maissa yhteensä yli 6 000 henkilöä. Koska kukin henkilö vastaa kyselyyn oleskelumaataan koskien, vastauksia oli keskimäärin noin 90 per maa. Suomesta saatiin 35 vastausta. Suurkiitos vastaajille!

Yritykset ja julkinen hallinto paransivat Suomen sijoi- tusta

Kokonaisindeksi jakautuu neljään kokonaisuuteen ja ne edelleen viiteen alakohtaan kukin. Neljä pääkokonaisuutta ovat taloudellinen menestys, julkisen hallinnon tehokkuus, yritysten suorituskyky sekä infrastruktuuri. Nämä on esitetty seuraavan sivun kuviossa.

Kuviossa on näytetty Suomen sijoitus sekä viime vuoden osalta vaalealla värillä taustalla että uusi sijoitus tummalla värillä etualalla. Palkkien alapuolella on sijoituksen muutos viime vuodesta. Lyhyempi pylvä merkitsee parempaa sijoitusta 63 maan joukossa ja negatiivinen muutos merkitsee parannusta.

Suomi pärjää heikoiden taloudellisen menestyksen kokonaisuudessa, jossa tuli nyt kotimaisen talouden osalta merkittävä heikennys edellisvuodesta. Tähän vaikutti jo edellä mainittu suhteellisen hidas talouskasvu, mikä toisaalta pitkälti johtuu pienemmästä bkt:n pudotuksesta pandemiassa. Rakenteellisesti Suomen (ja muiden pienten maiden) sijoitusta tässä osiossa heikentää kotimarkkinoiden pieni koko, sillä bkt on sellaisenaan yksi mittausmuuttuja.

Taloudellisen menestyksen osalta Suomen asema parani hieman kansainvälisissä investoinneissa. Tämä liittyi nyt sijoituksiin maasta ulos, sillä ulkomaiset sijoitukset Suomeen heikensivät Suomen asemaa IMD:n vertailussa. Nämä tilastot ovat vuodelta 2020. Tässä suhteessa menestys on voimakkaasti heilahtelevaa vuodesta toiseen, koska sijoitusvirrat voivat vaihdella

pienessä taloudessa vuosittain suhteellisen paljon. Yksittäisen vuoden informaatioarvo on suhteellisen vähäinen.

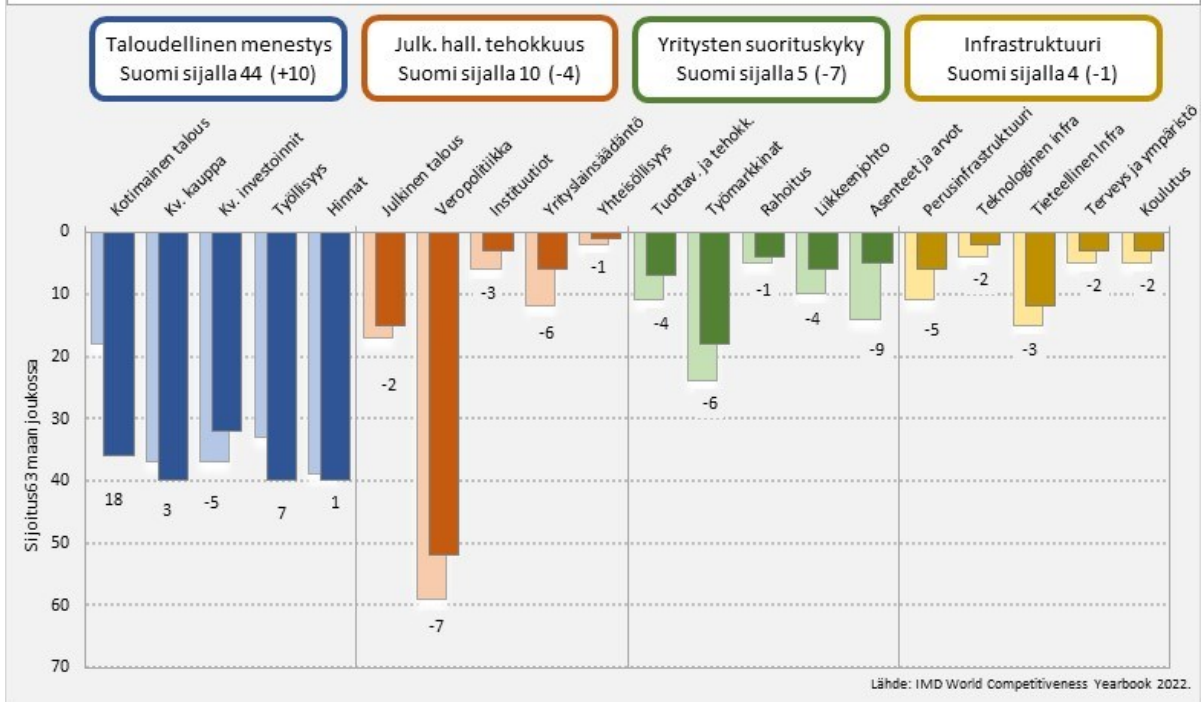
Suomen sijoitus yritysten suorituskykyä mittaavissa aiheissa parani jopa seitsemän sijaa. Myönteistä suhteellista kehitystä on tapahtunut kaikilla osa-alueilla, eniten asenteissa ja arvoissa, sitten työmarkkinoilla ja lopuksi tuottavuudessa ja tehokkuudessa sekä liikkeenjohtamisessa. Suurin heikkous on kyselyn mukaan ulkomaisen korkeasti koulutetun henkilöstön määrä.

Julkisen hallinnon tehokkuudessa Suomi nousi neljäsijalle sijalle kymmenen erityisesti veropolitiikan ja yrityslainsäädännön suhteellisen kehityksen ansiosta.

Neljästä kokonaisuudesta Suomi sijoittuu parhaiten infrastruktuurissa, nyt sijalle neljä, missä on parannusta yksi sija kaikkien osa-alueiden kehityksen ansiosta. Pohjoismaiden sijoitukset on esitetty oheisessa taulukossa.

Pohjoismaiden sijoitukset					
	Kokonaissijoitus	Tal. menestys	Julkinen hallinto	Yritykset	Infrastruktuuri
Suomi	8	44	10	5	4
Ruotsi	4	21	9	2	3
Tanska	1	13	6	1	2
Norja	9	25	5	10	6

Suomen sijoitukset IMD:n kilpailukykyvertailussa 2022 (tumma pylväs etualalla; lyhyempi palkki on parempi) ja sijoitus vuonna 2021 (vaalea pylväs taustalla) sekä palkin alapuolella muutos sijoituksessa näinä vuosina

Lähde: IMD World Competitiveness Yearbook 2022.

Maaraportissaan IMD listaa maiden sijoitukset myös yksittäisten muuttujien osalta. Seuraavassa taulukossa on esitetty kaikista neljästä pääkohdasta Suomen vahvimmat ja heikot sijoitukset.

Taloudellisessa kehityksessä nousi nyt korkeimmalle "economic complexity index", jota mitataan viennin tietointensiivisyydellä, sekä pari muuta vientimuuttujaa. Heikkouksien puolelle jäivät muun muassa maahan tulleet suorat sijoitukset, jotka olivat vahvuus vuotta aiemmin. Suorien sijoitusten virta voi heitellä pienessä taloudessa paljon.

Julkinen sektori näyttäyty indeksissä tehokkaana ja läpinäkyvänä, kilpailulainsäädäntö vahvana ja oikeusjärjestelmä oikeudenmukaisena. Heikkouksiksi lasketaan erityisesti korkea verotus sekä työmarkkinoiden jäykkyyksiä lisäävä lainsäädäntö.

Yritysten suorituskyvyssä vahvuuksia ovat muun muassa tilintarkastus ja laskentatoimen palvelut sekä

yritysten alhainen velkaantuneisuus. Heikkouksina nähdään tehtyjen työtuntien määrä ja palkkataso. Jälkimmäinen on kuitenkin suhteessa kansantalouden tuottavuuden tasoon. Myös ulkomaisen korkeasti koulutetun työvoiman vähäisyys on heikkous.

Infrastruktuurissa Suomi on IMD:n tarkastelussa maailman kärkeä muun muassa peruskouluissa sekä ilman puhtaudessa ja ympäristön suojelussa. Heikkouksia ovat väestörakenne ja -kasvu, investoinnit viestintäteknologiaan sekä korkeateknologian viennin vähäisyys.

IMD pyytää vastaajia valitsemaan maan viisi tärkeintä houkutuskeijää 15 annetusta vaihtoehdosta (maaraportin *Key attractiveness indicators*). Suomen tärkeimmät houkutuskeijät ovat korkea koulutustaso, poliittikan vakaus ja ennustettavuus, luotettava infrastruktuuri sekä vahva t&k-kulttuuri.

ECONOMIC PERFORMANCE

STRENGTHS	Rank	WEAKNESSES	Rank
1.1.13 Economic complexity index	11	1.5.06 Gasoline prices	61
1.5.05 Food costs	12	1.3.05 Direct investment flows inward (\$bn)	55
1.2.18 Export concentration by product	14	1.3.06 Direct investment flows inward (% of GDP)	53
1.1.20 GDP per capita	14	1.1.14 Real GDP growth	51
1.2.17 Export concentration by partner	15	1.2.25 Tourism receipts	50
1.3.04 Direct investment stocks abroad (% of GDP)	15	1.1.18 Gross fixed capital formation - real growth	49

GOVERNMENT EFFICIENCY

STRENGTHS	Rank	WEAKNESSES	Rank
2.4.11 Parallel economy	01	2.2.02 Collected personal income tax	60
2.3.11 Transparency	01	2.2.01 Collected total tax revenues	56
2.4.02 Protectionism	01	2.2.08 Consumption tax rate	56
2.3.15 Sustainable Development Goals	01	2.4.17 Unemployment legislation	48
2.5.01 Justice	01	2.4.14 Start-up days	46
2.3.14 Rule of law	01	2.2.09 Employer social security tax rate	44
2.4.19 Redundancy costs	01	2.2.11 Real personal taxes	43

BUSINESS EFFICIENCY

STRENGTHS	Rank	WEAKNESSES	Rank
3.4.10 Social responsibility	01	3.2.01 Compensation levels	52
3.4.06 Auditing and accounting practices	01	3.2.06 Working hours	51
3.3.14 Shareholders' rights	01	3.2.03 Remuneration in services professions	44
3.3.07 Regulatory compliance (banking laws)	01	3.2.22 Foreign highly-skilled personnel	42
3.3.19 Corporate debt	01	3.4.14 Total early-stage Entrepreneurial Activity	37
3.3.16 Credit	01	3.2.17 Foreign labor force - migrant stock	37

INFRASTRUCTURE

STRENGTHS	Rank	WEAKNESSES	Rank
4.4.26 Pollution problems	01	4.1.09 Dependency ratio	59
4.4.27 Environmental laws	01	4.2.01 Investment in Telecommunications	56
4.3.21 Intellectual property rights	01	4.2.15 High-tech exports (%)	43
4.2.10 Qualified engineers	01	4.2.03 Mobile Telephone costs	40
4.5.14 Primary and secondary education	01	4.1.07 Population - growth	40
4.4.17 Exposure to particle pollution	01	4.4.19 Forest area growth	30
4.2.13 Funding for technological development	01	4.4.23 Environment-related technologies	19
4.2.04 Communications technology	01		-
4.4.28 Quality of life	01		-
4.1.04 Access to water	01		-

Mennyt kehitys ei ole tae tulevasta

IMD:n indeksi on ollut pitkään teknisesti lähes sama. Siinä pätee edelleen Etlän aiemminkin esittämä kritiikki:

- Menestys vertailuissa on jonkinlaisessa yhteydessä talouden vallitsevaan nykytilaan, mutta se ei ennakoit tulevaa kehitystä.
- Vertailun virhemarginaali on $\pm 5-10$ sijaa.
- Itse sijoitusta enemmän huomiota tulisi kiinnittää kansakunnan kilpailukykyyn vaikuttaviin tekijöihin ja niiden edistämiseen.
- Osa muuttujista on sellaisia, että on epäselvää, onko kyseessä negatiivinen, positiivinen vai neutraali asia (esim. korkea verotus julkishallinnon tehokkuuden kannalta), ja osa sellaisia, että ne ovat toisistaan riippuvaisia (esim. korkea tuottavuus ja korkea palkkataso, joista edellinen on tässä positiivinen ja jälkimmäinen negatiivinen tekijä).

Kilpailukykyterveisin, Ville Kaitila (tutkija, Etlä¹)

Lisätietoja:

Ville Kaitila (tutkija, Etlä; puh. 050 410 1012, ville.kaitila@etla.fi)

Aki Kangasharju (toimitusjohtaja, Etlä; puh. 050 583 8573, aki.kangasharju@etla.fi)

Markku Lehmus (ennustepäällikkö, Etlä; puh. 044 549 8455, markku.lehmus@etla.fi)

- Eri osioiden saamat painot ja valitut muuttujat voitaisiin valita myös toisin.

IMD:n vertailun kanssa kilpaileva *World Economic Forum* ei julkaissut perinteistä raporttiaan viime syksynä. Tänä vuonna perinteinen raportti on odotettavissa ensi vuoden vaihteessa. IMD:n ja WEF:n näkemuserot selittyvät kahdella seikalla:

- Toisin kuin WEF, IMD sekoittaa kilpailukykyyn osatekijöitä sen tulemiin. Jos Suomen edellytykset ovat nykytilannetta paremmat, IMD:n näkemys on pessimistisempi kuin WEF:n.
- WEF mittaa varsin puhtaasti pidemmän aikavälin rakenteellista kilpailukykyä, kun taas IMD:n mittarissa on mukana myös lyhyen aikavälin kustannuskilpailukykyä kertovia muuttujia.

¹ Etlä on IMD:n *Partner Institute*, kansallinen partneri Suomessa. Keräämme heille tilastoja julkisista lähteistä ja avustamme heitä internet-kyselyn toteuttamisessa, mutta emme muutoin osallistu kilpailukykyraportin tai sen taustaselvitysten laadintaan, levittämiseen tai rahoittamiseen, emmekä itse saa IMD:ltä rahoitusta.